

Aan de gemeenteraad en het college
van de gemeente Renkum
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 9100
6860 HA OOSTERBEEK

Datum
14 juli 2021

Ons kenmerk
2020-WS-300066.701

Onderwerp
Accountantsverslag 2020

Geachte leden van de gemeenteraad en het college,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2020. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2020, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeente.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2020 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de gemeente Renkum.

Wij hebben onze eerste bevindingen besproken tijdens de bijeenkomst op 10 juni 2021 met uw rekeningcommissie en zullen eventuele vragen die er zijn, beantwoorden. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2020. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Renkum voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. D.J. Han RA

Accountantsverslag

Gemeente Renkum – Boekjaar 2020

1. Inleiding

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Renkum brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2020. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de gemeente Renkum.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2020 van de gemeente Renkum en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Afgelopen weken heeft uw organisatie nog veel werk moeten verrichten om een aantal van onze controlebevindingen op te lossen. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een goedkeurende controleverklaring.

Wij hebben onze eerste bevindingen besproken tijdens de bijeenkomst op 10 juni 2021 met uw rekeningcommissie en beantwoordden eventuele vragen die er zijn naar aanleiding van dit verslag.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Grondexploitatie
Hoofdstuk 5	Voorzieningen
Hoofdstuk 6	Decentralisatie overheid
Hoofdstuk 7	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 8	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 9	Impact Covid-19 op de jaarrekening
Hoofdstuk 10	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2020)

Bijlagen:

A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controleverklaring	<p>De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. In het najaar van 2020 hebben wij de interimcontrole verricht, die gericht is op de processen binnen de gemeente. De interimcontrole is afgesloten met een separate managementletter voor het college en een boardletter voor de gemeenteraad die op 12 november 2020 is besproken met de rekeningcommissie.</p> <p>De controle in het voorjaar 2021 is gericht op het uitbrengen van een oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2020 van de gemeente Renkum. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening voor zowel de getrouwheid als rechtmatigheid. Wij hebben dit nader toegelicht in dit accountantsverslag.</p> <p>De organisatie heeft ten opzichte van voorgaand jaar een aantal significante verbeteringen doorgevoerd waardoor de onzekerheden die in 2019 nog leiden tot een beperking in de controleverklaring zijn teruggebracht en deze in 2020 niet van invloed zijn op de strekking van de controleverklaring.</p>
2.2 Addendum / Erratum bij de jaarrekening 2020	<p>Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden is na het uitbrengen van de jaarrekening gebleken dat een aanpassing moet worden doorgevoerd ten aanzien van de presentatie van vooruitbetaalde kosten en crediteuren. Ten onrechte zijn facturen 2021 geboekt in 2020 en is dit in de jaarrekening verwerkt als vooruitbetaalde kosten. Daarmee is het balanstotaal met 15,9 mio verhoogd en worden de belangrijkste kengetallen significant beïnvloed. De gemeente heeft, na constateren van deze afwijking, een erratum opgesteld waarin de belangrijkste afwijkingen worden toegelicht en de juiste, gecorrigeerde, informatie wordt opgenomen. Wij hebben kennis genomen van het addendum en gaan daarmee akkoord. Onze controleverklaring heeft vanzelfsprekend betrekking op de jaarrekening inclusief dit addendum.</p>
2.3 Reikwijdte van de controle	<p>Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2020 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.</p>
2.4 Grondslagen	<p>De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2020 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.</p>

2.5 Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van de gemeente Renkum en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Renkum, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. <p>Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.</p>																												
2.6 Schattingen	<p>Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.</p>																												
2.7 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie	<p>De materialiteit die wij hebben gehanteerd bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2020 bedraagt € 946.200 (2019: € 918.180). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in het Bado.</p> <p>In de controleverordening van de gemeente Renkum is de hoogte van de rapportagetolerantie bepaald op 0,1% van de lasten en komt daarmee uit op € 94.620.</p> <table border="1" data-bbox="539 853 1980 1348"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="background-color: #00FF00;">Goedkeuringstoleranties</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fouten</td> <td>1% van de totale lasten</td> <td>€ 946.200 (2019: € 918.180)</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden</td> <td>3% van de totale lasten</td> <td>€ 2.838.600 (2019: € 2.754.540)</td> </tr> <tr> <th colspan="3" style="background-color: #00FF00;">Rapporteringstoleranties</th> </tr> <tr> <td>Fouten</td> <td></td> <td>groter dan € 94.620</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden</td> <td></td> <td>groter dan € 283.860</td> </tr> <tr> <th style="background-color: #00FF00;">Realisatie fouten en onzekerheden <i>Zie bijlage A van deze rapportage</i></th> <th style="background-color: #00FF00;">Getrouwheid</th> <th style="background-color: #00FF00;">Rechtmatigheid</th> </tr> <tr> <td>Fouten</td> <td>€ 59.000 (2019: € -)</td> <td>€ 678.400 (2019: € 671.000)</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden</td> <td>€ 78.000 (2019: € 5.689.426)</td> <td>€ 78.000 (2019: € 5.689.426)</td> </tr> </tbody> </table>		Goedkeuringstoleranties			Fouten	1% van de totale lasten	€ 946.200 (2019: € 918.180)	Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.838.600 (2019: € 2.754.540)	Rapporteringstoleranties			Fouten		groter dan € 94.620	Onzekerheden		groter dan € 283.860	Realisatie fouten en onzekerheden <i>Zie bijlage A van deze rapportage</i>	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Fouten	€ 59.000 (2019: € -)	€ 678.400 (2019: € 671.000)	Onzekerheden	€ 78.000 (2019: € 5.689.426)	€ 78.000 (2019: € 5.689.426)
Goedkeuringstoleranties																													
Fouten	1% van de totale lasten	€ 946.200 (2019: € 918.180)																											
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.838.600 (2019: € 2.754.540)																											
Rapporteringstoleranties																													
Fouten		groter dan € 94.620																											
Onzekerheden		groter dan € 283.860																											
Realisatie fouten en onzekerheden <i>Zie bijlage A van deze rapportage</i>	Getrouwheid	Rechtmatigheid																											
Fouten	€ 59.000 (2019: € -)	€ 678.400 (2019: € 671.000)																											
Onzekerheden	€ 78.000 (2019: € 5.689.426)	€ 78.000 (2019: € 5.689.426)																											

	<p>De totale omvang van de fouten ten opzichte van de tolerantie is lager dan 1% van de totale lasten (€ 946.200) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring. De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 2.838.600.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring. Voor een nadere toelichting op fouten en onzekerheden verwijzen wij naar bijlage A.</p>																								
<p>2.8 Analyse vermogen en resultaat</p>	<p>Het gerealiseerd resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa € 926.000 positief versus een begroot resultaat (na begrotingswijzigingen) van € 65.000 positief. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstand)vermogen. In de jaarrekening (Baten en lasten en de daarbij behorende toelichting) heeft het college de belangrijkste afwijkingen tussen de gerealiseerde baten en lasten en de begrote baten en lasten toegelicht.</p>																								
<p>2.9 Grondexploitaties</p>	<p>De gemeente Renkum heeft de exploitatieberekeningen van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2020 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de balanspost voorraden ultimo 2020 bedraagt € 66.000 (na aftrek van getroffen verliesvoorzieningen). De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is als volgt opgebouwd:</p> <table border="1" data-bbox="539 767 1924 1034"> <thead> <tr> <th>Grondexploitaties (bedragen x € 1.000)</th> <th>Boekwaarde 01.01.2020</th> <th>Saldo van gerealiseerde kosten en opbrengsten</th> <th>Genomen verlies/storting voorziening</th> <th>Genomen winst/vrijval voorziening</th> <th>Boekwaarde 31.12.2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3B4 bouwgrondexploitatie</td> <td>912</td> <td>-846</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>Oosterbeek centrum Dalzone</td> <td>2</td> <td>-6</td> <td>-</td> <td>4</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>914</td> <td>-852</td> <td>-</td> <td>4</td> <td>66</td> </tr> </tbody> </table> <p>Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het college zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.</p>	Grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01.01.2020	Saldo van gerealiseerde kosten en opbrengsten	Genomen verlies/storting voorziening	Genomen winst/vrijval voorziening	Boekwaarde 31.12.2020	3B4 bouwgrondexploitatie	912	-846	-	-	66	Oosterbeek centrum Dalzone	2	-6	-	4	-	Totaal	914	-852	-	4	66
Grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01.01.2020	Saldo van gerealiseerde kosten en opbrengsten	Genomen verlies/storting voorziening	Genomen winst/vrijval voorziening	Boekwaarde 31.12.2020																				
3B4 bouwgrondexploitatie	912	-846	-	-	66																				
Oosterbeek centrum Dalzone	2	-6	-	4	-																				
Totaal	914	-852	-	4	66																				
<p>2.10 Voorzieningen</p>	<p>Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Renkum toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.</p>																								

	<p>Wij hebben geconstateerd dat de onderbouwingen van de voorzieningen up-to-date en toereikend zijn. Daarnaast is binnen de gemeente voldoende aandacht om te waarborgen dat de verwachte kosten/ verplichtingen continu worden geactualiseerd.</p> <p>In hoofdstuk 5 gaan wij nader in op de controle van de voorzieningen.</p>
<p>2.11 Sociaal Domein</p>	<p><u>Kosten Jeugdwet en Wmo</u></p> <p>Voor de kosten van de Jeugdwet en Wmo steunt de gemeente Renkum op de controleverklaringen en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders. Daarnaast heeft de gemeente Renkum zelfstandig een aantal steekproeven uitgevoerd om de onzekerheid op prestatielevering terug te kunnen brengen. Daarmee is sprake van een significante verbetering ten opzichte van voorgaand jaar.</p> <p>De gemeente Renkum heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op de schatting van de (accountant van) SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Hierdoor ontstaat voor de gemeente Renkum inzake de kosten <u>Jeugdwet</u> en de <u>Wmo</u> in eerste instantie een onzekerheid van respectievelijk € 435.900 en € 503.500.</p> <p>Om deze beide onzekerheden weg te nemen zijn (intern) aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd (steekproeven). Hieruit hebben wij voldoende controlezekerheid verkregen, zodat beide onzekerheden <u>niet</u> meegenomen hoeven te worden in de foutenevaluatie.</p> <p>Voor zorgaanbieders die zijn gecontracteerd heeft Zorglokaal afspraken gemaakt met de zorgaanbieders over de contractuele voorwaarden en aan te leveren informatie. Daarnaast heeft de gemeente van deze zorgaanbieders controleverklaringen uitgevraagd bij de productieverantwoordingen. Daarbij zijn afspraken gemaakt waaronder ook een ondergrens voor het aanleveren van controleverklaringen van de accountants van de zorgaanbieders. Als gevolg van deze ondergrens resteert initieel een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering. De gemeente Renkum heeft tijdig actie ondernomen door zelf steekproeven uit te voeren om prestatielevering vast te kunnen stellen. Daarmee is de onzekerheid teruggebracht tot € 78.000 (2020: € 5.689.400) en is sprake van een significante verbetering ten opzichte van voorgaand jaar, welke een direct gevolg is van de inspanningen van uw (interne) organisatie. De resterende onzekerheid betreft hoofdzakelijk een afwijkende strekking van de controleverklaring van de accountants van de zorgaanbieders die niet kon worden ondervangen met de aanvullende steekproef.</p> <p>In 2020 is gedurende de lockdown zorg doorbetaald aan zorgaanbieders die niet of mogelijk alternatief is geleverd. De totale impact hiervan bedraagt voor 2020 € 404.400 (€ 136.600 Jeugdwet en € 267.800 Wmo).</p>

	<p>Met deze zorgaanbieders is via Zorglokaal of rechtstreeks tijdig een convenant of overeenkomst gesloten en resteert uiteindelijk geen onzekerheid meer ten aanzien van prestatielevering.</p>
<p>2.12 Impact Covid-19</p>	<p>De gemeente Renkum heeft ervoor gekozen om geen separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2020 van de gemeente is op diverse onderdelen een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. De gemeente heeft in de paragraaf bedrijfsvoering wel een uitgebreide toelichting opgenomen met daarin een analyse van de belangrijkste risico's en gevolgen als gevolg van Covid-19.</p> <p>Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening 2020' van 26 februari 2021. Wij hebben een nadere onderbouwing ten aanzien van de impact van Covid-19 opgenomen in hoofdstuk 9.</p>

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen	<p>Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten door de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren. Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).</p>	
	Verloopoverzicht van de reserves (x € 1.000)	
	Eigen vermogen per 1 januari 2020	
	De totale baten (inclusief onttrekkingen aan reserves) van uw gemeente over 2020 bedragen:	95.546
	De totale lasten (inclusief dotaties aan reserves) van uw gemeente over 2020 bedragen:	94.620
	Het resultaat bedraagt dan (saldo baten en lasten programma's inclusief reservemutaties):	926
	In 2020 heeft u voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	1.850
	Tevens heeft u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Over 2020 betreft dit:	3.387
	Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (meer onttrokken aan de reserves dan er in gestort):	-1.537
	Eigen vermogen per 31 december 2020	
3.2 Financiële positie	<p>Inclusief het onverdeelde resultaat 2020 bedraagt het eigen vermogen van de gemeente per ultimo 2020 € 19,3 miljoen. Ten opzichte van het jaar 2019 is sprake van een daling van het eigen vermogen met € 0,6 miljoen. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere onttrekkingen aan de reserves in 2020. Voor een nadere onderbouwing hiervan verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen in de jaarrekening 2020 (pagina 236).</p> <p>De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2020 bedraagt dit solvabiliteitspercentage - na verwerking van de correcties in het addendum - 23% (2019: 25%) waarmee sprake is van een</p>	

geringe daling van de solvabiliteit. Met de huidige omvang van de solvabiliteit blijft deze net boven de minimale norm van 20% van de VNG. In de financiële verordening zijn geen bandbreedtes ten aanzien van de solvabiliteit van uw gemeente.

De netto schuldquote bedraagt 32% (2019: 38%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De netto schuldquote is afgenomen in 2020 ten opzichte van 2019 en daarmee is de financiële positie van de gemeente op dit onderdeel verbeterd. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de gehanteerde norm van 130% van de VNG en daarmee als een laag risico wordt onderkend. Er is derhalve sprake van een laag risicoprofiel voor de netto schuldquote.

3.3 Weerstands- vermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2020 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:

	2020	2019
Weerstandscapaciteit	€ 5.633.000	€ 8.392.000
Risico's	€ 2.357.000	€ 2.190.000
Ruimte	€ 3.276.000	€ 6.202.000
Weerstandsvermogen (ratio)	2,4	3,8

De totale maximale omvang van alle risico's tot en met 2025 gezamenlijk bedraagt, op het moment dat deze zich tegelijkertijd zouden voordoen en geheel financieel tot uitdrukking zouden komen, op basis van inschatting € 8.346.000. In de jaarrekening is dat in onderstaande tabel (x € 1.000) opgenomen:

Het totaal van de risicobedragen per programma is als volgt becijferd.

Risico's Bedragen x € 1.000	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025
	Inc	Str	Inc	Str	Inc	Str	Inc	Str	Inc	Str
Samenleving	970	49	700	225	1.018	0	646	0	210	0
Omgeving	276	141	45	245	34	0	34	74	34	0
Organisatie	696	0	57	75	69	0	69	0	69	0
Financiën	182	43	322	0	17	941	14	720	11	360
Totaal	2.124	233	1.124	545	1.138	941	763	794	324	360

	<p>Op dat moment zal de gemeente een beroep moeten doen op haar algemene reserves om deze risico's op te kunnen vangen, de huidige beschikbare weerstandscapaciteit is daar niet toereikend voor. De gemeente heeft echter een zodanig eigen vermogen dat de gemeente in staat om potentiële risico's te kunnen opvangen vanuit de vrije reserves en bestemmingsreserves.</p> <p>De gemeente heeft in de totale risico inschatting een duidelijk onderscheid gemaakt tussen risico's die een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.</p>
<p>3.4 Conclusie financiële positie</p>	<p>De gemeente Renkum beschikt over een toereikende financiële positie en is in staat om toekomstige tegenvallers op te vangen. Wij constateren echter wel dat de financiële positie van de gemeente een belangrijk aandachtspunt is voor de komende jaren.</p>

4. Grondexploitatie

4. Grondexploitaties

4.1 Samenvatting	<p>Wij hebben de grondexploitaties 2020 beoordeeld en onze bevindingen zijn in deze paragraaf opgenomen. Samenvattend concluderen wij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) De gemeente Renkum heeft ultimo 2020 nog één actieve grondexploitatie waarvoor een geactualiseerde berekening ten behoeve van de jaarrekening 2020 opgesteld; 2) In 2020 is de totale waarde van de grondexploitatie afgenomen van € 0,9 miljoen positief naar € 66.000. Deze afname wordt veroorzaakt door grondverkoop. 3) Het risicoprofiel is gedaald ten opzichte van voorgaand boekjaar; 4) In het boekjaar 2020 is het project Oosterbeek Centrum Dalzone formeel afgesloten en is de grondexploitatie in de administratie afgewikkeld
4.2 Gehanteerde parameters	<p>De gehanteerde kosten- en opbrengsteninflatie zijn door u ontleend aan en uitgewerkt in een analyse van reeds gemaakte en te verwachten kosten en opbrengsten voor 2020 van de gemeente Renkum. De gehanteerde parameters zijn gebruikelijk en consistent toegepast. Tijdens de controle over het boekjaar 2020 heeft dit niet tot bijzonderheden of aanpassingen geleid. De gemeente heeft geen rente toegerekend aan de grondexploitaties. De afwijking ten opzichte van de uitgangspunten zoals gesteld in de BBV-notitie is beperkt (impact ca. € 10.000) en leidt niet tot een afwijking die wij moeten meenemen in onze foutevaluatie. Wij zijn van mening dat de projectbegrotingen zijn gebaseerd op valide uitgangspunten en dat de resterende verwachte opbrengsten relatief voorzichtig zijn ingeschat.</p>
4.3 Voorzieningen grondexploitaties	<p>Conform de voorschriften van de commissie BBV wordt jaarlijks bepaald of sprake is van een verwacht verlies en daarmee rekening moet worden gehouden met een voorziening voor verwachte verliezen.</p> <p>We hebben geconstateerd dat voor het complex 3B4 Bouwgrondexploitatie een bijstelling heeft plaatsgevonden van de voorziening voor verwachte verliezen. Op basis van een actualisatie van de verwachte opbrengsten en lasten is op een juiste wijze de voorziening opnieuw bepaald en aangepast.</p>

5. Voorzieningen

5. Voorzieningen

<p>5.1 Voorzieningen - algemeen</p>	<p>Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Renkum toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV.</p> <p><u>In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. 2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. 3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. 4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. <p>Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Enkele voorzieningen lichten wij in de volgende parafen toe, vanwege gewijzigde uitgangspunten, de grootte van de voorziening of vanwege de bijzondere situatie.</p> <p><u>Conclusie:</u></p> <p>Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken ten aanzien van de voorzieningen in de jaarrekening waardoor de voorzieningen door ons toereikend worden geacht.</p>
<p>5.2 Onderhoudsvoorzieningen</p>	<p>Binnen de gemeente Renkum zijn geen voorzieningen gevormd voor het groot onderhoud aan gebouwen. Het BBV staat dit toe, echter betekent dit wel dat geen sprake is van een egalisatie van onderhoudsuitgaven. Dit heeft tot gevolg dat als er lasten inzake groot onderhoud zich voordoen, deze direct en geheel ten laste van de exploitatie van de gemeente. Overigens heeft de gemeente hiervoor een aantal bestemmingsreserves gevormd.</p>
<p>5.3 Voorziening riolering</p>	<p>De gemeente Renkum classificeert de voorzieningen riolering als een voorziening artikel 44 lid 2 van het BBV (van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden). De mutatie op deze voorzieningen betreft het resultaat op het product riolering. Het resultaat op deze producten bestaat enerzijds uit de ontvangen rioolheffingen en anderzijds uit de kapitaallasten van de geïnvesteerde bedragen in riolering en de kosten voor klein en groot onderhoud aan de rioleringen. Deze verwerkingswijze is conform het BBV.</p>

	<p>In 2020 is het tarief van de rioolheffing kostendekkend gebleken, waardoor een overschot op het product riolering is toegevoegd aan de voorziening. Wij adviseren u om jaarlijks te monitoren op basis van het GRP of de omvang van de voorziening riolering toereikend is c.q. blijft om de resultaten uit het product Riolering te kunnen dekken.</p>
<p>5.4 Voorziening afvalstoffenheffing</p>	<p>In 2020 is het tarief van de afvalstoffenheffing kostendekkend gebleken, waardoor sprake is van een overschot op het product afval en dit is toegevoegd aan de voorziening. Er heeft in plaats van de begrote onttrekking aan deze voorziening van € 142.000 een dotatie plaatsgevonden van € 39.000.</p>
<p>5.5 Voorziening liquidatie Permar</p>	<p>In 2020 is de liquidatiebalans van GR Permar opgesteld en is hierover overeenstemming bereikt door alle betrokken partijen. Uiteindelijk is rekening gehouden met de reeds overeengekomen en nog te verwachten nagekomen posten die met de liquidatie samenhangen en de gemeente Renkum houdt hiervoor ultimo 2020 een voorziening aan van € 74.000 inclusief een beperkte stelpost voor onvoorziene uitgaven van € 12.000. Wij concluderen dat de voorziening voor de afwikkeling van nog te verwachten lasten toereikend is.</p>
<p>5.6 Voorziening pensioen wethouders</p>	<p>Deze voorziening maakt onderdeel uit van de totale voorziening niet actief personeel en ex wethouders en heeft per ultimo 2020 een stand van € 3.460.000. Aan de pensioenvoorziening wethouders liggen actuariële berekeningen ten grondslag. Deze zijn gemaakt door Pro Ambt. Bij het opstellen van de berekeningen gebruikt Pro Ambt de volgende parameters:</p> <p>Berekeningsdatum: 31 december 2020 Rekenrente: 0,082% Sterftetabel: GBM/GBV 2010/2015 Leeftijdsterugstelling: Man: 5 jaar, Vrouw: 1 jaar</p> <p>De berekeningsdatum en gebruikte rekenrente zijn in lijn met de van toepassing zijnde verslaggevingsrichtlijnen. Ten aanzien van de gebruikte sterftetabel is niet de meest recente tabel gehanteerd, echter heeft dit een beperkt en niet materieel effect op de hoogte van de voorziening.</p> <p>In 2020 heeft een aanvullende dotatie plaatsgevonden van € 114.300 in de jaarrekening in verband met actualisatie van de pensioenverplichting, waarbij rekening is gehouden met een verlaging van de rekenrente. Deze dotatie is noodzakelijk om te waarborgen dat het toekomstig doelvermogen op het moment van uitbetaling van pensioen beschikbaar is.</p>

6. Decentralisaties overheid

6. Decentralisaties overheid

6.1 Sociaal domein - Algemeen	<p>Het college van de gemeente Renkum is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Voor het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Dit uit zich in de bevindingen in de volgende paragrafen.</p>
6.2 Sociaal domein – Kosten Jeugdwet	<p><u>Kosten Jeugdwet</u></p> <p>Voor de kosten Jeugdwet steunt de gemeente Renkum enerzijds op de controleverklaringen en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders. De gemeente heeft in 2020 ook zelfstandig een steekproef gedaan voor de aanbieders waar op voorhand al geen goedkeurende controleverklaring werd verwacht. Met deze steekproef heeft de gemeente zelfstandig zekerheid verkregen over prestatielevering van de zorg en is de onzekerheid significant verminderd ten opzichte van voorgaand jaar. Uiteindelijk resteert een onzekerheid van € 78.000. Dit betreft door zorgaanbieders gedeclareerde zorg waar sprake is van een afwijkende strekking van de controleverklaring (niet goedkeurend). Dit bedrag is als onzekerheid meegenomen in onze foutenevaluatie (zie bijlage A).</p> <p>De gemeente Renkum heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op een inschatting van de uitgaven over 2020. Deze inschatting is circa € 60.000 lager dan de opgaaf van de (accountant van de) SVB. Wij hebben dit bedrag meegenomen in onze foutevaluatie. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Hierdoor ontstaat voor de gemeente Renkum inzake de kosten Jeugdwet initieel een onzekerheid van € 436.000. Om de onzekerheden inzake het PGB te ondervangen zijn aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Hieruit hebben wij voldoende controlezekerheid verkregen, zodat de onzekerheden niet meegenomen hoeven te worden in de foutenevaluatie.</p>
6.3 Sociaal domein – Kosten WMO	<p><u>Kosten Wmo</u></p> <p>Inzake de kosten Wmo steunt de gemeente Renkum op de controleverklaringen en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders. Inzake de kosten vanuit de Wmo kon een deel van de uitgaven niet onderbouwd worden met ontvangen controleverklaringen en financiële productieverantwoordingen. De gemeente heeft in 2020 een aanvullende steekproef gedaan voor de aanbieders waar op voorhand al geen goedkeurende controleverklaring werd verwacht. Met deze aanvullende steekproef is alsnog voldoende zekerheid verkregen over prestatielevering van de zorg en is de</p>

	<p>onzekerheid hiermee significant teruggebracht. Uiteindelijk is met de aanvullende werkzaamheden door de gemeente de onzekerheid tot <u>nihil</u> teruggebracht.</p> <p>De gemeente Renkum heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op de schatting van de (accountant van) SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Hierdoor ontstaat voor de gemeente Renkum een inzake de kosten <u>Wmo</u> in eerste instantie een onzekerheid van € 503.600. Om deze onzekerheden inzake het PGB te ondervangen zijn aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Hieruit hebben wij voldoende controlezekerheid verkregen, zodat de onzekerheden niet meegenomen hoeven te worden in de foutenevaluatie.</p>
<p>6.4 Actuele ontwikkelingen</p>	<p>Begin juni 2022 is een besluit gekomen na het overleg tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk. Uitkomst van dit overleg is dat de Nederlandse gemeenten in 2022 naar verwachting eenmalig gezamenlijk voor een bedrag van € 1,3 miljard gecompenseerd gaan worden. Overigens was de inzet van onderhandeling een ingeschat tekort van € 1,9 miljard.</p> <p>Daarnaast is de verwachting dat in de jaren 2021 en 2022 de effecten van Covid-19 zichtbaar worden in met name de Jeugdzorg. Mede als gevolg van Covid-19 heeft zorg tijdelijk stilgelegen en is landelijk de verwachting dat het aantal zorgtrajecten de komende jaren gaan toenemen.</p> <p>Wij adviseren u deze ontwikkelingen de komende tijd actief te blijven volgen en tijdig (financiële) maatregelen en aanpassingen te treffen. Uiteraard mag u van ons verwachten dat ook wij dit actief monitoren en onze kennis en ervaring op dit onderdeel met de organisatie delen.</p>
<p>6.5 Omzet compensatie zorgaanbieders</p>	<p>De gemeente Renkum heeft met diverse zorgaanbieders afspraken gemaakt omtrent compensatie van omzet ten tijde van de intelligente lockdown in het voorjaar 2020. De zorgaanbieders konden op dat moment geen of anders alternatieve zorg leveren aan cliënten. Conform landelijke besluitvorming heeft de gemeente Renkum de zorgaanbieders gecompenseerd voor omzetverlies en is dit vastgelegd in een convenant. De totale impact hiervan bedraagt voor 2020 € 404.400 (€ 136.600 Jeugdwet en € 267.800 Wmo).</p> <p>Met deze zorgaanbieders is via Zorglokaal of rechtstreeks tijdig een convenant of overeenkomst gesloten en resteert uiteindelijk geen onzekerheid meer ten aanzien van prestatielevering.</p>
<p>6.6 Verplichtingen nog te betalen sociaal domein</p>	<p>Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden is gebleken dat de door de gemeente opgenomen verplichtingen inzake nog te betalen bedragen aan zorgaanbieders te laag is verantwoord. Voor een bedrag van € 100.000 is de verplichting te laag opgenomen en wij nemen dit bedrag mee in onze foutevaluatie.</p>

Governance

Risk

Compliance

PDCA-
cyclus

Ethics &
Culture

Internal
control

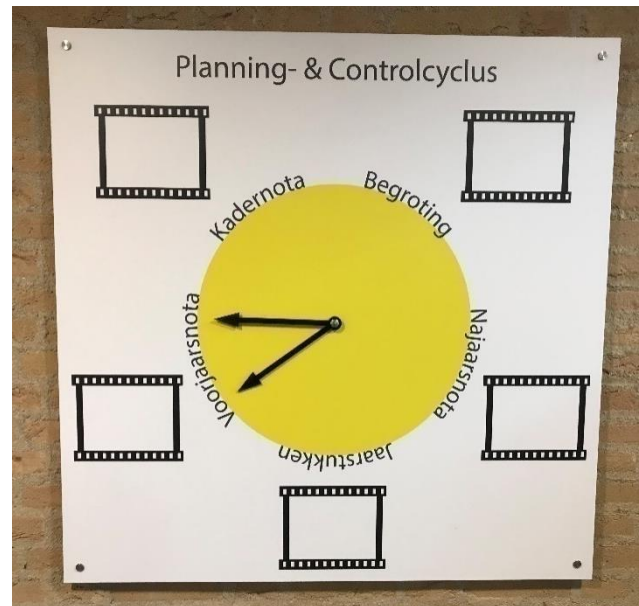
Performance

7. Interne beheersing en automatisering

7. Interne beheersing en automatisering

7.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2020

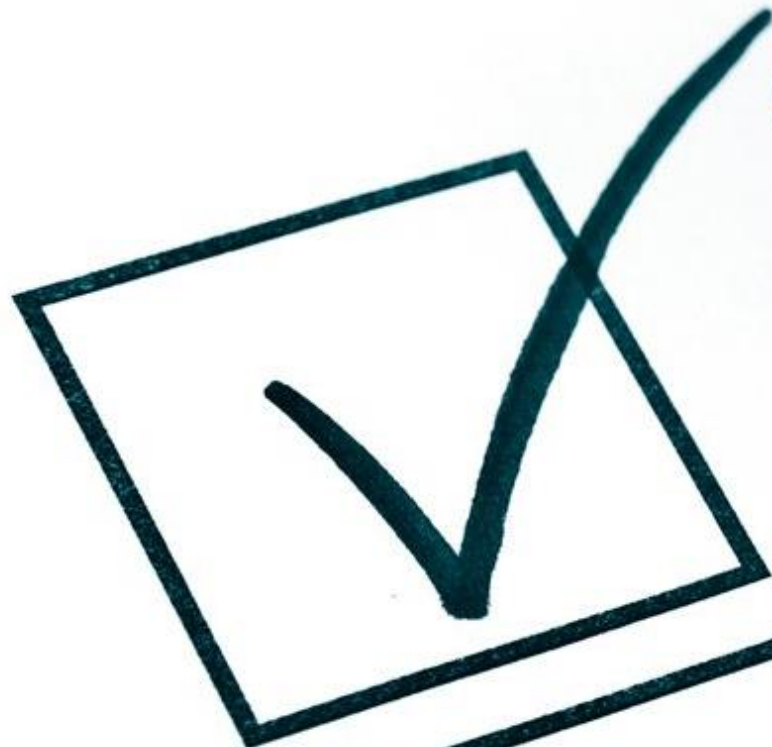
Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in oktober 2020 een interimcontrole uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente. Wij hebben met name gelet op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in de management- en boardletter van 21 januari 2021 voor de gemeente Renkum.

Uit onze interimcontrole blijkt dat de gemeente Renkum haar zaken beheersmatig over het algemeen goed op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Renkum voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De organisatie heeft verbeteringen doorgevoerd en pakt snel en effectief onze bevindingen op. Daarmee wordt op een strak georganiseerde en effectieve wijze gebouwd aan verbeteringen van de organisatie. Wij constateren dat in het boekjaar 2020 hard is gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen uw organisatie. Ondanks de beperkingen van Covid-19 en de lockdown heeft de organisatie toch mooie stappen daarin kunnen zetten. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde boardletter d.d. 21 januari 2021.

7.2 Opvolging bevindingen managementletter	<p>Tussen het moment van het uitbrengen van de management letter (11 januari 2021) en de controle van de jaarrekening (mei 2021 - juli 2021) is er veel gebeurd. Wij hebben geconstateerd dat intern hard wordt gewerkt om de kwaliteit van de interne operationele processen te verhogen en de aanbevelingen vanuit de managementletter goed worden opgevolgd.</p> <p>Door de lock-down (vanwege het Corona virus) van de afgelopen maanden, zijn nog niet alle aanbevelingen opgevolgd. De bevindingen die wat meer tijd kosten staan op de planning van het tweede deel van het jaar 2021.</p>
7.3 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving	<p>Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.</p> <p>Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.</p> <p>Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.</p>

8. Rechtmatigheid

8. Rechtmatigheid

<p>8.1 Begrotingsrechtmatigheid</p>	<p>De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.</p> <p>Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.</p> <p><u>Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kostenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Kostenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen. <p>Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.</p> <p>In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden. Op twee programma's is een begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Deze is in de tabel hierna opgenomen:</p>
--	--

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in oordeel	Onrechtmatig telt wel mee in oordeel
Programma Organisatie	€ 921.000	€ 921.000	
Algemene dekkingsmiddelen	€ 155.000	€ 155.000	

De overschrijdingen zijn goed herkenbaar in de jaarrekening opgenomen (vermeld in de paragraaf begrotingsrechtmatigheid). De overschrijdingen zijn hieronder toegelicht en zijn op basis van de uitgangspunten in de kadernota rechtmatigheid niet meegenomen in het eindoordeel inzake de rechtmatigheid.

Programma Organisatie

De overschrijding op organisatie wordt veroorzaakt door meerdere oorzaken, waaronder extra uitgaven aan De Connectie, uitgaven subsidiebureau en een extra dotatie aan de personele voorzieningen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht op het programma. Deze overschrijdingen worden ondervangen door extra inkomsten of zijn passend binnen bestaand beleid en telt derhalve niet mee voor ons oordeel.

Algemene dekkingsmiddelen

De overschrijding op algemene dekkingsmiddelen wordt veroorzaakt door meerdere oorzaken, waaronder een herziening van het BTW mengpercentage, een aanvullende dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren en een negatief resultaat op de rente. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden ondervangen door extra inkomsten of zijn passend binnen bestaand beleid en telt derhalve niet mee voor ons oordeel.

Conclusie: De begrotingsoverschrijdingen zijn getoetst aan de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. De begrotingsoverschrijdingen ten aanzien van programma organisatie en de algemene dekkingsmiddelen zijn niet tijdig in een begrotingswijziging geformaliseerd, echter zijn passend binnen bestaand beleid of kunnen worden gecompenseerd met extra inkomsten. Deze overschrijdingen tellen derhalve niet mee bij de bepaling van de strekking van ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2020.

8.2 Naleving Europese Aanbestedingsrichtlijnen	<p>In de jaarrekeningcontrole hebben we conform uw normenkader ook werkzaamheden uitgevoerd om de naleving van de Europese Aanbestedingsrichtlijnen te toetsen. Tijdens de controle is gebleken dat een aantal opdrachten niet overeenkomstig de Europese richtlijnen zijn aanbesteed. Dit betreft reeds oudere doorlopende contracten en geen nieuwe contracten in 2020. Voor het boekjaar 2020 is op basis van onze accountantscontrole geconstateerd dat een bedrag van € 154.000 niet Europees aanbesteed. Dit bedrag aan onrechtmatigheden hebben wij meegenomen in ons accountantsoordeel voor de rechtmatigheid ten behoeve van het boekjaar 2020. De onrechtmatigheden zien met name toe op personele inhuur, groenvoorziening en bestedingen ten behoeve van de openbare weg. Uit nieuwe contracten zijn geen onrechtmatigheden gebleken.</p>																					
8.3 Schatkistbankieren	<p>Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.</p> <p>De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting (dezelfde maatstaf die ook wordt gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet). De drempel is nu gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel is nooit lager dan € 250.000, wat betekent dat een decentrale overheid altijd gemiddeld € 250.000 buiten de schatkist mag houden. In de tabel op de volgende pagina is aangegeven welke bedragen gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist zijn gehouden. Per 31 december 2020 stond een bedrag van circa € - op de rekening bij de schatkist.</p> <table border="1" data-bbox="481 901 1975 1220"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="background-color: #00FF00;">Drempelbedrag schatkistbankieren</th> <th style="background-color: #00FF00;">2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lasten (primitieve) begroting 2020 (inclusief dotaties aan reserves)</td> <td></td> <td>€ 82.536.000</td> </tr> <tr> <td>Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75%)</td> <td></td> <td>€ 619.020</td> </tr> <tr> <td>Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal</td> <td></td> <td>€ 767.000</td> </tr> <tr> <td>Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal</td> <td></td> <td>€ 404.000</td> </tr> <tr> <td>Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal</td> <td></td> <td>€ 418.000</td> </tr> <tr> <td>Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal</td> <td></td> <td>€ 388.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>In de jaarrekening is de uitvoering van het schatkistbankieren conform art 52c van het BBV verantwoord. Het bedrag dat gemiddeld over een kwartaal buiten de schatkist <u>mag</u> worden gehouden (drempelbedrag) bedraagt voor 2020 (afgerond) € 619.000. In de jaarrekening is een drempelbedrag opgenomen van € 713.000, gebaseerd op de gewijzigde begroting 2020. In</p>	Drempelbedrag schatkistbankieren		2020	Lasten (primitieve) begroting 2020 (inclusief dotaties aan reserves)		€ 82.536.000	Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75%)		€ 619.020	Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal		€ 767.000	Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal		€ 404.000	Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal		€ 418.000	Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal		€ 388.000
Drempelbedrag schatkistbankieren		2020																				
Lasten (primitieve) begroting 2020 (inclusief dotaties aan reserves)		€ 82.536.000																				
Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75%)		€ 619.020																				
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal		€ 767.000																				
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal		€ 404.000																				
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal		€ 418.000																				
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal		€ 388.000																				

	<p>2020 is deze drempel in het eerste kwartaal overschreden. Aan deze overschrijding zijn geen financiële gevolgen verbonden. Deze overschrijding van het drempelbedrag is te beschouwen als een ‘ formele’ onrechtmatigheid en weegt derhalve niet mee in ons oordeel. Wel adviseren wij de gemeente om hier in de toekomst beter op te letten en tijdig maatregelen te treffen om aan de norm te voldoen. Mede ook omdat de Provincie als toezichthouder hier actief op toetst.</p>
<p>8.5 Overschrijding kasgeldlimiet</p>	<p>De wet Financiering decentrale overheden (Fido), Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel Financiering decentrale overheden (Ufdo) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) bevatten regels die de risico’s voor gemeenten moeten beperken bij lenen en beleggingen. De overtredingen van deze wet- en regelgeving leiden tot onrechtmatigheden.</p> <p>Ultimo boekjaar 2020 heeft de gemeente Renkum de kasgeldlimiet van € 7.016.000 (maximaal toegestaan is 8,5% van de – primitieve - jaarbegroting) <u>niet</u> overschreden.</p>
<p>8.6 Rechtmatigheidsverklaring vanaf 2022</p>	<p>Recent is het besluit genomen door de Nederlandse overheid dat over de jaarrekening 2021 van gemeenten nog <u>niet</u> door het College van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening moeten worden opgenomen. Vanaf het boekjaar 2022 zal deze rechtmatigheidsverantwoording echter wel ingevoerd gaan worden. Het huidige BBV, het BADO en overige notities worden hierop in de komende tijd aangepast. De accountant zal vanaf het boekjaar 2022 zijn oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. Er komt over de jaarrekening 2021 nog wel een apart rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring conform voorgaande jaren, echter vanaf 2022 is dat niet langer het geval. Voor nadere details verwijzen wij naar de BADO notitie Rechtmatigheidsverantwoording.</p> <p>Inmiddels is er een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het college aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan de Raad overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves.</p> <p>Dit geldt voor fouten én onduidelijkheden. Als deze zich boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het college wordt tevens verwacht dat er in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), de Kadernota rechtmatigheid nog worden aangepast.</p> <p>Uitgaande van de resterende tijd tot invoering per 1 januari 2022, adviseren wij uw gemeente hier nu al mee aan de slag te gaan. De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het college van Burgemeesters en</p>

Wethouders van de gemeente Renkum zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheids-verantwoording.

Binnen de gemeente Renkum is reeds gesproken over de opzet / aanscherping een intern controleplan. Wij adviseren om het jaar 2021 hier verder vorm aan te geven en deze interne controlewerkzaamheden reeds uit te breiden, zodat het College in staat is om vanaf het boekjaar 2022 tijdig een dergelijke verklaring te kunnen afgeven.

The background of the slide is a photograph of a serene landscape. In the foreground, there are several large, dark tree trunks. Beyond them is a calm body of water, possibly a pond or a slow-moving stream, which reflects the surrounding greenery. The middle ground shows a lush green field with scattered trees. In the far background, there are rolling hills or mountains under a bright sky. The overall scene is peaceful and natural.

9. Impact Covid-19 op de jaarrekening 2020

9. Impact Covid-19 op de jaarrekening

<p>9.1 Covid-19 - Algemeen</p>	<p>In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor de gemeente Renkum brengt dit onzekerheden met zich mee. Enerzijds worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische) beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeente te realiseren doelstellingen.</p> <p>In 2020 heeft de gemeente meerdere tussentijdse analyses uitgevoerd van de impact van Covid-19. De uitkomst laat zien dat de financiële impact heeft geleid tot een nadeel van € 439.000 in 2020 als gevolg van extra lasten die hoger zijn dan de extra bijdragen vanuit het Rijk. Het college is zich wel bewust van de nog grotere noodzaak tot het voortdurend monitoren van de risico's, lasten en met name de realisatie van de doelstellingen.</p> <p>Het college schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeente niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is het college van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.</p>
<p>9.2 Verwerking in de jaarrekening</p>	<p>De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening 2020' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen.</p> <p>De gemeente Renkum heeft ervoor gekozen om geen separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2020 van Renkum is op diverse onderdelen een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19, waaronder in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.</p>

10. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2020

Dorpsstraat. Renkum.

Uitg. E. R. Manasse, Renkum.

10. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2020

10.1 Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving	<p>In de jaarrekening 2020 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De organisatie heeft de jaarrekening opgesteld conform de bepalingen in het BBV en overige relevante wet- en regelgeving als de Wet Normering Topinkomens (WNT).</p>
10.2 Bevestiging van de directie	<p>Wij hebben van het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.</p>
10.3 Beperking in reikwijdte van de controle	<p>Er zijn geen meningsverschillen met het management noch de directie geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en de directie van uw organisatie de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.</p>
10.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	<p>De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 201.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.</p> <p>Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2020 voor de topfunctionarissen (gemeentesecretaris en griffier) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.</p>

	<p><u>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</u></p> <p>In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.</p>
<p>10.5 Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)</p>	<p>De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien een negental documenten aan het CBS te leveren. In 2020 zijn een aantal nieuwe SiSa regelingen opgenomen in de SiSa verantwoording. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door de gemeente Renkum. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020.</p> <p>Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd.</p> <p>In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen 2020 (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles.</p> <p>Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.</p>

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020. Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout	€ 111.400	Bij de aanvraag is niet vastgesteld dat is voldaan aan het urencriterium.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
VWS H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	n.v.t.	€ -	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

10.6 Tozo	<p>Uw gemeente heeft de uitvoering van de Tozo geheel zelfstandig uitgevoerd. De invoering van de Tozo regeling heeft dit jaar voor zowel uw organisatie als voor ons tot uitgebreide ‘nieuwe’ werkzaamheden geleid. De gemeente heeft de toekenning op aanvragen gebaseerd op informatie die de aanvragers hebben aangeleverd. De controle of aanvragers met recht aanspraak maakten op een uitkering cq. lening heeft vaak achteraf plaatsgevonden. Daarmee werd in sommige gevallen achteraf geconstateerd dat niet werd voldaan aan de eisen. In de afgelopen maanden zijn diverse (nieuwe) administratieve en controle eisen opgelegd die door de gemeente moeten worden nageleefd en door ons moeten worden getoetst.</p> <p>Uw gemeente heeft een M&O beleid specifiek voor de Tozo regeling moeten opstellen, daarbij mocht u in basis het bestaande M&O beleid als uitgangspunt hanteren. De gemeente Renkum heeft dit beleid na moeten leven. Daarin wordt invulling</p>
------------------	--

	<p>gegeven aan de controles die de gemeente uitvoert op de Tozo aanvragen / toekenningen om vast te stellen dat de aanvragers met recht aanspraak maken op de uitkering cq. lening. De gemeente dient in haar controles te toetsen op alle rechtmatigheidseisen die voor de Tozo zijn bepaald. De gemeente heeft een controleprotocol opgesteld en voert diverse controles uit ten aanzien van de naleving van rechtmatigheidseisen. Dit wordt ook uitgevoerd wanneer zij twijfelt aan de rechtmatigheid van een aanvraag.</p> <p>Als accountant van de gemeente Renkum dienen wij vast te stellen dat de organisatie inderdaad uw specifieke M&O beleid voor de Tozo heeft gebruikt en dat de controles conform dat beleid zijn uitgevoerd.</p> <p>De wetgever heeft zich gerealiseerd dat de gemeente Renkum niet in staat is om alle controles op de aanvragen / toekenningen in 2020 uit te voeren voor het afronden van de jaarrekeningcontrole. Daarom zullen ook nog na het afronden van de jaarrekening 2020 afwijkingen worden geconstateerd. Afspraak is dat die afwijkingen zullen worden betrokken in de rechtmatigheidscontrole van 2021, ook al hebben ze betrekking op 2020.</p>																
<p>10.7 Tozo foutevaluatie</p>	<p>Voor de Tozo 1 regeling worden 3 categorieën eisen onderkend: Fundamentele, Belangrijke en Formele rechtmatigheidseisen. Voor de Tozo 2 en 3 regelingen gelden 2 categorieën: Fundamentele en Formele rechtmatigheidseisen. Wanneer vastgesteld is dat een aanvraag niet voldoet aan één van de rechtmatigheidseisen dan moet die afwijking in 1 van de 3 soorten categorieën opgenomen worden. Onderstaande van geconstateerde afwijkingen moet de gemeente rapporteren aan het CBS en dient accountant te vermelden in zijn verslag van bevindingen. U vindt deze hieronder.</p> <table border="1" data-bbox="488 935 1883 1246"> <thead> <tr> <th>Door gemeenten gevonden afwijkingen in €</th> <th>Fundamentele rechtmatigheidseisen</th> <th>Belangrijke rechtmatigheidseisen</th> <th>Formele rechtmatigheidseisen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tozo 1</td> <td>€ 108.800</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Tozo 2</td> <td>€ 2.600</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Tozo 3</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle is geconstateerd dat de gemeente bij de toekenning van de Tozo uitkeringen niet heeft getoetst of is voldaan aan het urencriterium. Dit is een fundamentele rechtmatigheidseis en daarmee is de toekenning onrechtmatig. De gemeente heeft tijdig een herstelactie ingezet en voor de meeste aanvragen achteraf alsnog</p>	Door gemeenten gevonden afwijkingen in €	Fundamentele rechtmatigheidseisen	Belangrijke rechtmatigheidseisen	Formele rechtmatigheidseisen	Tozo 1	€ 108.800	€ 0	€ 0	Tozo 2	€ 2.600	€ 0	€ 0	Tozo 3	€ 0	€ 0	€ 0
Door gemeenten gevonden afwijkingen in €	Fundamentele rechtmatigheidseisen	Belangrijke rechtmatigheidseisen	Formele rechtmatigheidseisen														
Tozo 1	€ 108.800	€ 0	€ 0														
Tozo 2	€ 2.600	€ 0	€ 0														
Tozo 3	€ 0	€ 0	€ 0														

	<p>vastgesteld dat is voldaan aan het urencriterium. De verantwoorde fout heeft voor een bedrag van € 9.000 (Tozo 1) betrekking op het niet voldoen aan het urencriterium en voor € 102.400 op het ontbreken van aanvullende informatie.</p>
<p>10.8 Hardheidsclausule</p>	<p>Bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle is geconstateerd dat de gemeente bij de toekenning van de Tozo uitkeringen niet heeft getoetst of is voldaan aan de uitsluitingsgronden en voorliggende voorzieningen. De gemeente heeft hiermee niet voldaan aan een belangrijke rechtmatigheidseis en neemt dit op in een hardheidsclausule. Derhalve hoeven wij dit niet mee te nemen in onze foutevaluatie.</p>
<p>10.9 Fraude als onderdeel van de accountantscontrole</p>	<p>In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.</p> <p>Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van de gemeente Renkum. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.</p> <p>Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.</p> <p><u>Conclusie:</u> Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.</p>
<p>10.10 Onjuiste toerekening lasten</p>	<p>Bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening is gebleken dat een aantal facturen over het boekjaar 2019 ten onrechte ten laste zijn gekomen van het boekjaar 2020. Op basis van deze bevindingen heeft de gemeente een uitgebreide analyse gedaan en is gebleken dat in totaal een bedrag van € 152.000 aan uitgaven over 2019 ten laste van het boekjaar 2020 zijn gekomen. Daarmee is sprake van een onrechtmatigheid en nemen wij dit bedrag mee in onze foutevaluatie.</p>

10.11 Rentetoerekening taakvelden	<p>In de notitie Rente 2017 van de Commissie BBV zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de toerekening van rente aan taakvelden en producten. In deze notitie zijn ook bepalingen opgenomen ten aanzien van de maximale bandbreedtes voor het toerekenen van de rente. Bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole is gebleken dat de gemeente voor een bedrag van € 50.000 teveel heeft toegerekend. Derhalve hebben wij dit meegenomen als een onrechtmatigheid in onze foutevaluatie.</p>
10.12 Notie lokale heffingen	<p>Recent heeft de commissie BBV een nieuwe notitie Lokale heffingen uitgebracht. In deze de door de Commissie BBV opgestelde Notitie Lokale heffingen wordt een overzicht gegeven van alle relevante aspecten van lokale heffingen en bijbehorende voorzieningen en reserves met betrekking tot vraagstukken van begroting en verantwoording voor gemeenten. Wij attenderen u op deze notitie en de mogelijke impact en mogelijkheden voor de gemeente Renkum. Daarbij is het ook van belang dat tijdig met De Connectie afstemming wordt gezocht over eventuele aanpassingen die de gemeente moet doorvoeren in de wijze van heffing en in de verordeningen naar aanleiding van deze notitie.</p>

The image shows a stone archway with a wooden door that is open, revealing a garden. The archway has a fanlight window above the door. The garden is lush with green grass, trees, and bushes. The stone wall is covered in ivy.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 946.200	€ 2.838.600
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt in accountantsverslag)	€ 47.300	€ 141.900

Foutenevaluatie	Fouten		Onzekerheden	
	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Aard van de fouten en onzekerheden				
Onzekerheden prestatielevring Jeugdwet en Wmo	n.v.t.	n.v.t.	€ 78.000	€ 78.000
Niet naleven fundamentele rechtmatigheidseis Tozo-1 inzake urencriterium	n.v.t.	€ 120.400	n.v.t.	n.v.t.
Niet naleven EU aanbestedingsregels	n.v.t.	€ 154.000	n.v.t.	n.v.t.
Inkoopfacturen voorgaand jaar ten laste van begrotingsjaar 2020	-/- € 152.000	€ 152.000	n.v.t.	n.v.t.
Onvolledige verantwoording PGB lasten Jeugdwet	€ 60.000	€ 60.000	n.v.t.	n.v.t.
Onjuiste toepassing rentenotitie BBV	n.v.t.	€ 50.000	n.v.t.	n.v.t.
Onvolledige verplichtingen sociaal domein	€ 100.000	€ 100.000	n.v.t.	n.v.t.
Aansluitingsverschil belastingopbrengsten 2020	€ 51.000	€ 51.000	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	€ 59.000	€ 687.400	€ 78.000	€ 78.000

Bevestiging college

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie

De uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2020 zijn afgerond en wij zijn voornemens om een goedkeurend oordeel te geven omtrent zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Renkum in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de

accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.